

CONSULTATIEVERSLAG

Wetsvoorstel verzekerdenvloed

1. Onderwerp consultatie

Het wetsontwerp vergroot de invloed van verzekerden op het beleid van zorgverzekeraars.

2. Voorgelegde vragen

Aan respondenten is gevraagd antwoord te geven op 4 vragen. Deze vragen betreffen het gezamenlijk tot stand komen van de inspraakregeling door zorgverzekeraar en vertegenwoordiging, de voorgeschreven beleidsterreinen waarop inspraak van verzekerden geregeld moet zijn, het wettelijk adviesrecht van de vertegenwoordiging en de mate waarin het doel van het wetsvoorstel wordt bereikt.

3. Looptijd

Het wetsvoorstel is voor de duur van 4 weken voor internetconsultatie beschikbaar gesteld (7 juli 2016 tot en met 7 augustus 2016).

4. Opbrengst consultatie en verwerking in wetsvoorstel

In totaal zijn 31 reacties op de consultatiewebsite geplaatst. Hiervan zijn 18 openbaar op aangeven van de betreffende respondenten. De reacties zijn afkomstig van onder meer individuele burgers, leden van leden- en verzekerdenvoeders, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en patiënten-, zorg-, ouderen- en andere belangenorganisaties. De reacties lopen uiteen. Zo ondersteunt de een de inhoud van het wetsvoorstel, terwijl de ander bedenkingen heeft bij de verstrekkendheid ervan. In elk geval wordt de strekking van het wetsvoorstel over het algemeen ondersteund.

Hieronder worden de meest genoemde en/of relevante reacties weergegeven. Tevens wordt bondig aangegeven tot welke aanpassingen in het wetsvoorstel die hebben geleid.

Stel inspraak verplicht in meer beleidsterreinen dan alleen het zorginkoopbeleid (bijvoorbeeld (klant)communicatiebeleid, marketingbeleid, regionale organisatie van zorg, klachten- en geschillenregeling, productvoorwaarden en preferentiebeleid als onderdeel van het zorginkoopbeleid).

De regering deelt het standpunt dat verzekerden meer invloed zouden moeten hebben op het klantcommunicatiebeleid. Zij acht het namelijk van belang dat de zorgverzekeraar meer in verbinding staat met zijn verzekerden: de verzekerde zou de weg naar zijn verzekeraar nog beter moeten weten te vinden. Bijvoorbeeld bij vragen over de keuze voor een zorgaanbieder. Hiertoe is een op verzekerden toegesneden klantcommunicatiebeleid onontbeerlijk. Bovendien houdt het klantcommunicatiebeleid direct verband met het bieden van inspraak aan verzekerden. Het succes van inspraak valt of staat immers met de communicatie tussen verzekeraar en verzekerden. Voorts komt wettelijke inspraak op dit punt tegemoet aan de motie Bouwmeester/Dik-Faber, waarin 'dienstverlening' als belangrijk beleidsterrein wordt genoemd. Om die reden is de verplichting van artikel 28a, tweede lid, om in ieder geval inspraak te bieden op bepaalde beleidsterreinen, uitgebreid met het klantcommunicatiebeleid (artikel 28a, tweede lid, onder b).

De overige in de consultatie genoemde beleidsonderwerpen blijven facultatief (in samenspraak met de vertegenwoordiging) of maken al onderdeel uit van het zorginkoopbeleid (zoals het preferentiebeleid). De regering kiest er derhalve voor om de overige genoemde beleidsonderwerpen niet uitdrukkelijk in de wet te regelen. De reden hiervoor is vooral gelegen in het feit dat de regering het regelen van inspraak zoveel mogelijk wil overlaten aan de zorgverzekeraar en vertegenwoordiging gezamenlijk.

Zorg voor een betere borging van de representativiteit van de vertegenwoordiging van verzekerden. Wanneer sprake is van een representatieve vertegenwoordiging is namelijk niet nader omschreven.

Er zijn ter zake criteria in de wet opgenomen (artikel 28b, tweede lid). De representativiteit van de vertegenwoordiging moet statutair zoveel mogelijk worden geborgd.

Borg representativiteit via een inspanningsverplichting in plaats van een resultaatsverplichting.

Dat de vertegenwoordiging representatief is, moet statutair zijn vastgelegd. Dit is geregeld in artikel 28b, tweede lid. Door de ingevoegde woorden 'voor zover mogelijk' in de aanhef van dat

artikellid wordt tot uitdrukking gebracht dat sprake is van een inspanningsverplichting. In de praktijk betekent dit dat een maximale inspanning van betrokkenen wordt geleverd, waarbij getoetst wordt aan de redelijkheid en billijkheid.

De inspraakregeling moet een coproductie van verzekeraar en vertegenwoordiging zijn. Benadruk dat meer in het wetsvoorstel.

Dit is inderdaad de bedoeling van de regering en derhalve meer benadrukt in de memorie van toelichting.

Regel dat de inspraakregeling breder bekend wordt gemaakt dan enkel aan verzekerden.

In artikel 28a, vijfde lid, is thans opgenomen dat de zorgverzekeraar de inspraakregeling op zijn website plaatst, indien hij daarover beschikt. Op die manier kan eenieder de inspraakregeling raadplegen.

Kijk goed naar de uitvoering van het adviesrecht van de vertegenwoordiging. De noodzakelijke tijdigheid waarmee het adviesrecht van de vertegenwoordiging moet worden uitgeoefend, kan problemen geven bij tijdige totstandkoming zorginkoopbeleid. Immers behelst dit een extra processtap.

De regering erkent dat dit kan leiden tot wijzigingen in de huidige processen voor de totstandkoming van het zorginkoopbeleid. Ervan uitgaande dat in samenspraak met de vertegenwoordiging wordt bezien op welke termijn het adviesrecht wordt uitgevoerd, is de regering niet voornemens het adviesrecht van de vertegenwoordiging in te perken.

Definieer wat onder de 'hoofdlijnen van het zorginkoopbeleid' moet worden verstaan.

'Hoofdlijnen van het zorginkoopbeleid' is vervangen door 'beleid ten aanzien van de zorginkoop' (artikel 28a, tweede lid, onder a). Aan welke specifieke onderwerpen hierbij kan worden gedacht is nader omschreven in de memorie van toelichting. Het is de bedoeling dat de onderdelen waarop inspraak plaats moet vinden nader worden ingekaderd in de inspraakregeling.

Regel iets voor de benoeming van de vertegenwoordigers, ten behoeve van de onafhankelijkheid van de vertegenwoordiging. Voorkomen moet worden dat het 'ons kent ons' principe de doorslag blijft geven.

De zorgverzekeraar moet er zorg voor dragen dat vacatures voor de vertegenwoordiging openbaar worden gemaakt (artikel 28b, vierde lid, onder a). Alle verzekerden kunnen derhalve solliciteren naar de openstaande functies. Bovendien zullen naar verwachting het instemmingsrecht en adviesrecht veelal worden toegekend aan een ledenraad. Voor ledenraden is al wettelijk vastgelegd dat zij door de leden moeten worden gekozen uit de leden en dat de wijze van verkiezing alsmede het aantal leden in de statuten moeten worden geregeld (artikel 2:39 BW). Het wetsvoorstel is uitgebreid met de verplichting dat, indien het instemmings- en adviesrecht niet worden toegekend aan een ledenraad maar aan een andere vertegenwoordiging, in de statuten de wijze van benoeming en het aantal leden moeten worden geregeld én dat moet worden geregeld dat elke verzekerde van 18 jaar of ouder in de gelegenheid wordt gesteld zich kandidaat te stellen (artikel 28b, derde lid). De verwachting is dat het 'ons kent ons' principe daarmee wordt voorkomen.

Geef de vertegenwoordiging instemmingsrecht op meer beleidsterreinen.

Het instemmingsrecht van de vertegenwoordiging strekt zich enkel uit tot de inspraakregeling. In de inspraakregeling wordt de inspraak voor alle verzekerden geregeld. De inspraak kan – naast onderdelen van het zorginkoopbeleid en klantcommunicatiebeleid – meerdere beleidsterreinen betreffen. Verzekerden hebben via de inspraakregeling derhalve voldoende invloed. De beslissingsbevoegdheid blijft verder bij de zorgverzekeraar.

Geef de vertegenwoordiging adviesrecht op meer beleidsterreinen.

In paragraaf 4.3 is gemotiveerd waarom enkel het adviesrecht van de vertegenwoordiging voor het jaarlijkse zorginkoopbeleid wettelijk verplicht wordt. Uiteraard kan de zorgverzekeraar via zijn statuten de vertegenwoordiging ook op andere terreinen een adviesrecht toekennen. In artikel 28c, zesde lid, wordt hiermee uitdrukkelijk rekening gehouden en wordt geregeld dat in dat geval ook

op die andere adviesterreinen de bepalingen over de advisering door een vertegenwoordiging van toepassing zijn (zoals de bepalingen over tijdigheid, mogelijkheid van ongevraagd advies en de verplichting om een eventuele afwijking van het advies schriftelijk te motiveren).

Geef de vertegenwoordiging ook de mogelijkheid om ongevraagd te adviseren.

Dit advies heeft de regering overgenomen. De vertegenwoordiging van verzekerden krijgt de bevoegdheid om ongevraagd te adviseren over het jaarlijkse zorginkoopbeleid (artikel 28c, vijfde lid).

Laat de raad van commissarissen de inspraakregeling toetsen als de zorgverzekeraar er niet uitkomt met vertegenwoordiging en/of de vertegenwoordiging weigert in te stemmen.

Dit advies is niet overgenomen. De raad van commissarissen is een toezichthoudend orgaan dat het bestuur gevraagd en ongevraagd met raad terzijde staat. Verwacht mag worden dat, indien de zorgverzekeraar en de vertegenwoordiging er samen niet uitkomen, de raad van commissarissen de redelijkheid van de opstelling van het bestuur zal toetsen en zo nodig een bemiddelende rol zal spelen. Bij de wettelijke taak van de raad van commissaris past echter niet de rol van klachten- of geschilleninstantie.

Zorg ervoor dat de vertegenwoordiging naar eigen inzicht extern advies kan vragen op kosten van de zorgverzekeraar.

Dit wordt inderdaad wettelijk geborgd. Verwezen wordt naar artikel 28b, vierde lid, onder c. Indien een dergelijk advies noodzakelijk is voor de uitvoering van de taak van de vertegenwoordiging, moet de zorgverzekeraar voorzien in de bekostiging daarvan.

Borg de deskundigheid van de vertegenwoordiging.

De deskundigheid van de vertegenwoordiging wordt geborgd via de mogelijkheden die artikel 28b, vierde lid, onder c, biedt ter zake van de bekostiging van scholing.